

Raitiotien jatko Ylöjärvelle

Pirkanmaan yhdyskuntatekniikan PIMA-päivä 20.1.2026
Riikka Salli, Ramboll Finland Oy

**Tampereen
Ratikka**

// Muutakin kuin matka //

TAMPERE

YLÖJÄRVI

Mitä on aiemmin tehty?

Tampereen
Ratikka

TAMPERE

YLÖJÄRVI

Lielahti-Ylöjärvi raitiotien aiemmat suunnitteluvaiheet 1/2

Tampereen raitiotien seudullinen yleissuunnitelma (Ramboll&WSP)
hyväksyttiin 4/2021

- Suunnitelmassa tutkittiin erilaisia raitiotien linjausvaihtoehtoja ja päätettiin tehdä ratavaraus kantatien varteen.

Lielahti-Ylöjärvi-raitiotien tarkentava yleissuunnitelma (Ramboll&WSP)
hyväksyttiin 2/2023

- Työ oli luonteeltaan tekninen suunnitelma ja siinä ratkaistiin mm. kantatien ja pääradan risteämistapa kuntarajalla ja Soppeenmäessä sekä esitettiin raitiotien yönylivarikko Turvesuonkadun varteen.

Lielahti-Ylöjärvi raitiotien aiemmat suunnitteluvaiheet 2/2

- Tampereen kaupunkiseudun MAL5-sopimus kaudelle 2024–2027 on allekirjoitettu 13.12.2024
- Tampereen ja Ylöjärven kaupunginhallitukset tekivät 12/2024 päätöksen **Lielahti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelmaan** ryhtymisestä
- Ratikkaliikenne Lentävänniemeeseen aloitettiin 7.1.2025
- Hiedanrannan keskusaukiolle on rakennettu valmiiksi ratavaihteet, jotka mahdollistavat uuden ratahaaran toteuttamisen.

Hiedanrannan keskusaukio. Kartta: Tampereen kaupunki, Oskari

Raitiotielinjojen suunnittelu ja toteutus Tampereen kaupunkiseudulla

- Tampereen Raitiotie Oy:n osakassopimuksen liitteissä 6.1b ja 6.1c on kuvattu seudullisen raitiotien tulevien ratahaarojen suunnittelun ja rakentamisen arvioitu etenemisaikataulu

Osakassopimuksen liite 6.1 b

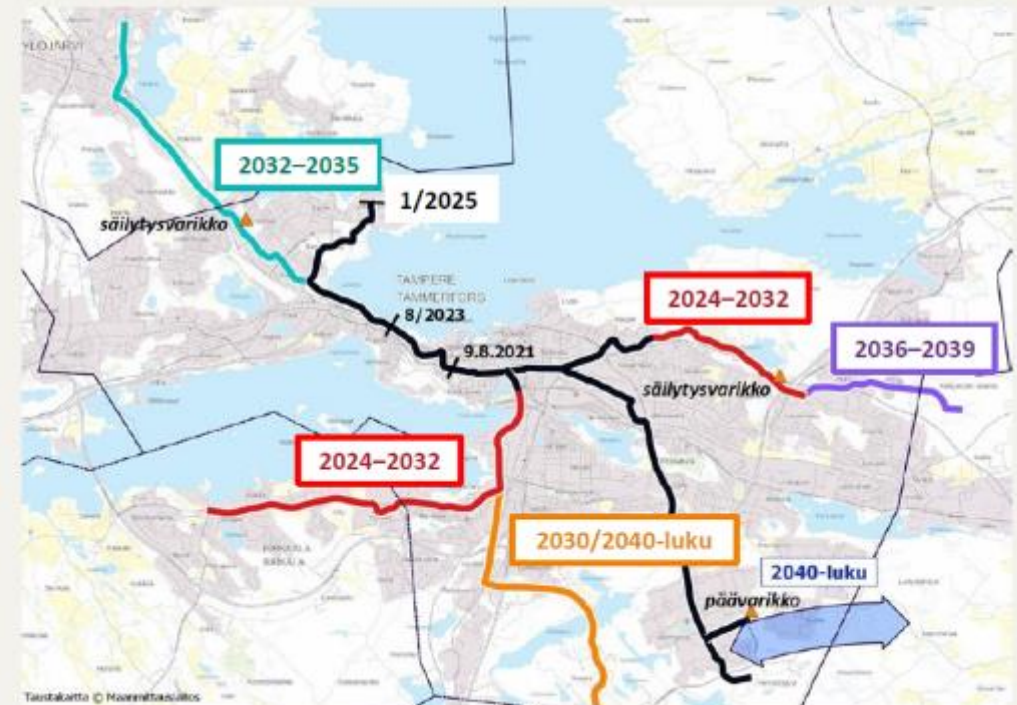
LIITE: Kunnanhallitus 2.12.2024 / 319 §

Tampereen raitiotiejärjestelmän laajentaminen – alustava toteutusjärjestys

Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman (helmikuu 2021) yhteydessä laadittiin arvio Tampereen raitiotien ratahaarojen toteutusjärjestyksestä ja rakentamisaikataulusta.

Tampereen ja Pirkkalan valtuustot päättivät 21.10.2024 Pirkkala–Linnainmaa-raitiotien vaiheittaisesta rakentamisesta. Vaiheistuksesta johtuen tulevien ratahaarojen rakentamisen tavoiteaikataulua on päivitetty seuraavaksi:

- Pirkkala–Linnainmaa, rakentaminen vaiheessa 1: 12/2024–8/2028 ja vaiheessa 2: 5/2028–1/2032
- Lielähti–Ylöjärvi, rakentaminen 2032–2035
- Linnainmaa–Lamminrahka, rakentaminen 2036–2039
- Hatanpää–Vuores, rakentaminen 2030/2040-luvulla

Kuka, mitä, milloin?

Tampereen
Ratikka

TAMPERE

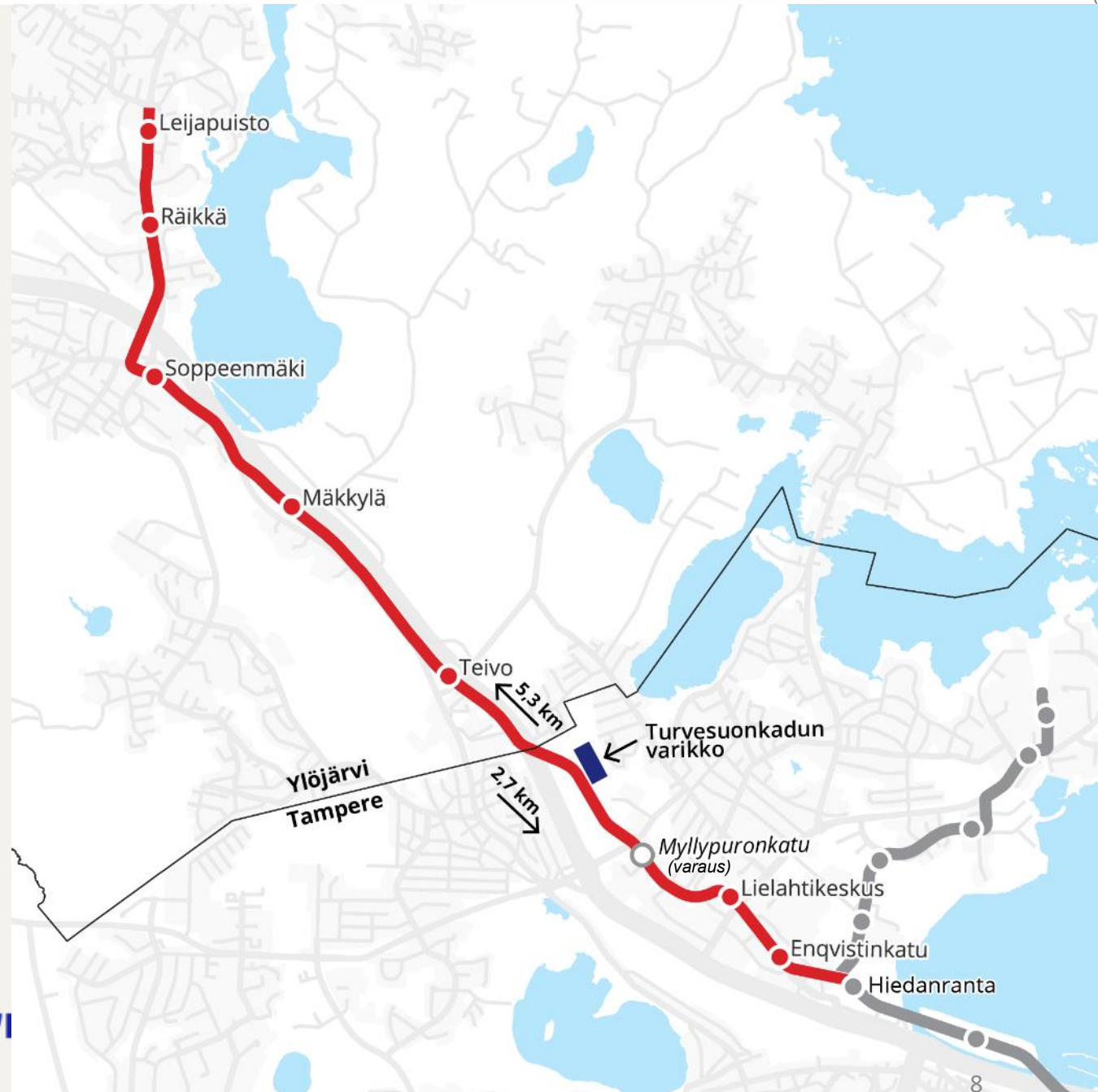
YLÖJÄRVI

Lielahti-Ylöjärvi -raitiotien hankesuunnitelman laatijat

- Hankesuunnitelman toimeksianto kilpailutettiin 2025 keväällä
- Tilaajina toimivat Ylöjärven kaupunki, Tampereen kaupunki ja Tampereen Raitiotie Oy
- Ohjausryhmässä on edustus lisäksi Väylävirastosta, Sisä-Suomen elinvoimakeskuksesta ja Tampereen kaupunkiseudulta
- Hankesuunnitelman pääkonsulttina toimii Ramboll Finland Oy
- Alikonsultteina WSP Finland Oy, Ratatek Oy ja Wuutis Oy

Lielahti-Ylöjärvi -raitiotien linjaus ja pysäkit

- 8,0 km raitiotierataa, kaksoisraidetta
- 8 raitiovaunupysäkkiä
 - Tampereen Turvesuonkadulla Myllypuronkadun liittymän viereinen pysäkki on pysäkkivaraus, jonka toteuttamisedellytykset arvioidaan hankesuunnitelmassa
- 6 sähkönsyöttöasemaa
- Uusi raitiovaunujen säilytysvarikko suunnitellaan Lielahteen Turvesuonkadun varteen

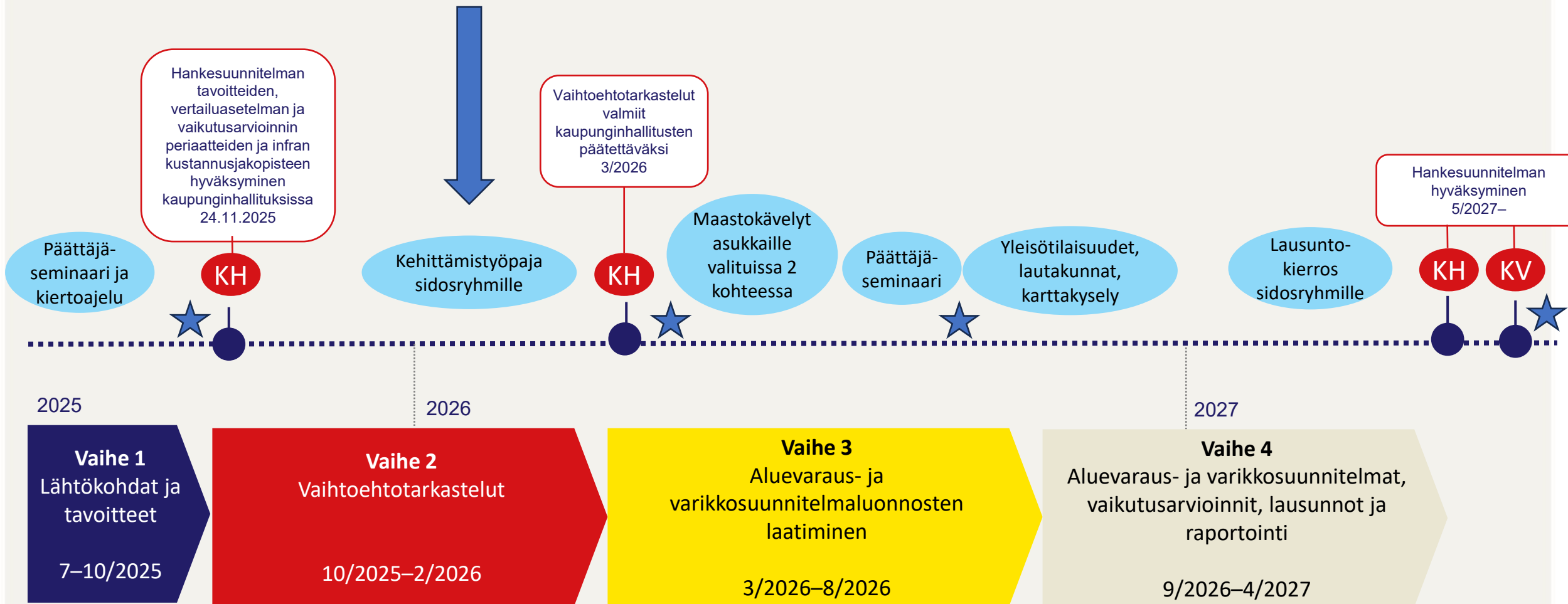

Hankesuunnitelman tavoitteet

- **Tarkentaa raitiotien sijainti**, korkeusasema ja tilantarve katuympäristössä ja suhteessa kiinteistöihin sekä asemakaavoitettaviin kortteleihin.
- **Palvella maankäytön, liikennejärjestelmän ja katujen sekä kunnallistekniikan suunnittelua ja rakentamista.**
- **Tarkentaa suunnitteluratkaisuja päätöksentekoa varten.**
- **Tuottaa turvallinen, esteetön, luotettava ja matkajaltaan kilpailukykyinen sekä kestävä ja vastuullinen raitiotien suunnitteluratkaisu.**
- **Lisätä** kuntalaisten, sidosryhmien, viranomaistahojen ja päätöksentekijöiden **tietämystä** Lielähti–Ylöjärvi -raitiotiehankeesta vuorovaikutteisen suunnittelun avulla.
- **Tuottaa kattavaa tietoa hankkeen vaikutuksista ja kannattavuudesta. ***
- **Laatia mahdollisimman pitävä hankkeen kustannusarvio** vaihteluväleineen sekä tunnistaa siihen liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Kustannusarvio sidotaan indeksiin.
- **Tukea Tampereen ja Ylöjärven kaupunginvaltuustojen päätöksentekoa** raitiotien toteutussuunnitteluun ryhtymisestä.
- **Toimia lähtötietona hankkeen seuraavan suunnitteluvaiheen, toteutussuunnitelman kilpailutuksessa ja laatimisessa.** Toteutussuunnitteluvaiheen päätteeksi on mahdollista tehdä päätös raitiotien rakentamisesta.

* Lielähti–Ylöjärvi -raitiotien tarkentavan yleissuunnitelman (2022) kustannusarvio oli 172 M€ + säilytysvarikko 25–40 M€ (MAKU-indeksi 140 (2015=100))

Hankesuunnitelman aikataulu

Miksi?

Tampereen
Ratikka

TAMPERE

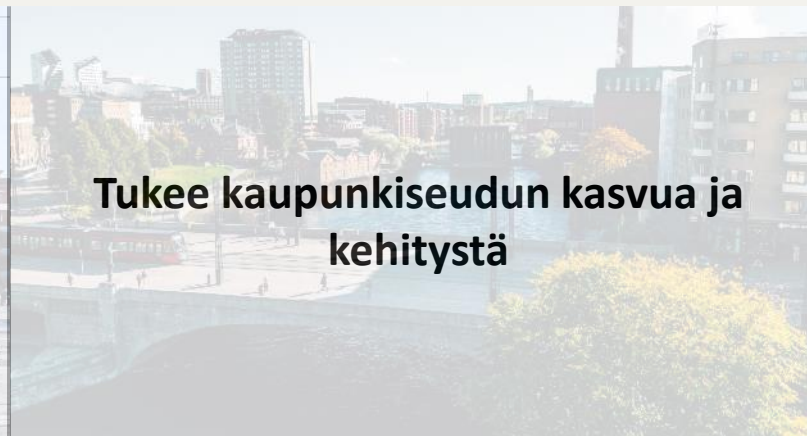
YLÖJÄRVI

Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien tavoitteet raitiotiejärjestelmälle 1/2

Sujuvoittaa kuntalaisten arkea

- Raitiotie on luotettava, esteetön, turvallinen ja tasaisesti kulkeva, kaikille helppokäyttöinen kulkumuoto.
- Raitiotie on ruuhka-aikaan nopein tapa liikkua.
- Raitiotie yhdistyy tehokkailla liityntäyhteyksillä saumattomasti osaksi joukkoliikennejärjestelmää ja bussiliikenne suunnitellaan osaksi raitiotien liikennöintiä.
- Rakentamisen aikaisia vaikutuksia liikenteeseen hallitaan.

Tukee kaupunkiseudun kasvua ja kehitystä

- Raitiotie tuo hyvän saavutettavuuden, mikä on vetovoimatekijä.
- Raitiotie on kaupunkiseudun kestävä kasvun mahdollistaja.
- Raitiotiehen voi luottaa, raiteet pysyvät paikallaan.
- Raitiotie on seudullisesti laajennettavissa.
- Raitiotie luo uudenlaista ja laadukasta kaupunkiympäristöä.
- Raitiotie lisää keskustojen ja aluekeskusten viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta sekä yhdistää kuntakeskuksia.

Luo elinvoimaa ja yhteistyötä

- Raitiotie tarjoaa elinkeinoelämälle uusia kasvun ja liiketoiminnan mahdollisuuksia.
- Raitiotie on avoin alusta, joka luo mahdollisuuksia uusille innovaatioille.
- Raitiotie tukee palvelujen saavutettavuutta, yhteistyötä ja kehittymistä.

Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien tavoitteet raitiotiejärjestelmälle 2/2

Edistää kestävää kehitystä

- Raitiotie on ympäristöystävällinen ja energiatehokas.
- Raitiotie parantaa ilmanlaatua keskustoissa ja asuinalueilla sekä vähentää liikenteen pöly-, melu- ja värinähaittoja.
- Raitiotien rakentamisen, käytön ja ylläpidon päästöjä sekä ilmastovaikutuksia hillitään.

On kokonaisuutena kannattava

- Suuren kapasiteetin ja suorituskyvyn raitiotie on elinkaari- ja liikennöintikustannuksiltaan edullinen.
- Raitiotien rakenteilla ja vaunuilla on pitkä käyttöikä.
- Raitiotien järjestelmät ovat helposti päivitettävissä uusimpaan tekniikkaan (mm. matkustajainformaatio ja maksujärjestelmät).
- Raitiotie on kaupunkikehityshanke, jonka välilliset vaikutukset ovat merkittäviä.

Tarjoaa kaupunkilaisille jatkuvan ylpeydenaiheen

- Raitiotietä pidetään parhaana liikennepalveluna ja kaupunkiseudun käyntikorttina.

Raitiotie mahdollistaa, maankäyttö luo potentiaalin

- Raitiotie on kaupunkikehityshanke, joka kytkeytyy vahvasti maankäytön kehittämiseen liikennejärjestelmän rinnalla kohti kestävämpää kaupunkiympäristöä. Raitiotie lisää myös houkuttelevuutta täydennysrakentamiseen.
- Lielahdi-Ylöjärvi raitiotien varren merkittävimpiä kaupunkikehityksen kohteita ovat:
 - Hiedanranta
 - Lielahden alue
 - Teivo-Mäkkylän alue
 - Ylöjärven keskusta ja Leijapuisto

Havainnekuva Teivon keskustakorttelista

OOPEEAA

Ote Hiedanrannan yleissuunnitelmasta.

© Tampereen kaupunki 2020, Schauman & Nordgren Architects & Mandaworks, Arkkitehtitoimisto NOAN, Jolma Arkkitehdit, TUPA architecture

Alustavat matka-ajat tarkentavan yleissuunnitelman perusteella

- Matka-aika Ylöjärven Leijapuiston päätepysäkiltä Tampereen Hämeenkadulle Koskipuiston pysäkille oli tarkentavassa yleissuunnitelmassa 28–29 minuuttia.
- Suunnittelun perustana oli 7,5 min vuoroväli, mikä tarkentuu hankesuunnitelman aikana.
- Lielähti–Ylöjärvi -raitiotien keskinopeuden arvioidaan olevan suurempi kuin aiemmin toteutetuilla Tampereen raitiotien rataosuuksilla.

Tarkentavan yleissuunnitelman mukaiset matka-aika-arviot Koskipuistoon pysäkeittäin (min)

Taustakartta: Lielähti–Ylöjärvi -raitiotien tarkentava yleissuunnitelma

Hankesuunnitelmassa arvioidaan kattavasti vaikutuksia

- Hankesuunnitelman vaikutusten arviointi tuottaa tietoa suunnitteluratkaisujen **tarkentamiseen, vertailuihin ja päätöksentekoon**.
- Raitiotien vaikutuksia **verrataan tilanteisiin, joissa joukkoliikenteen palvelutaso perustuu nykyisen kaltaiseen bussiliikenteeseen** (bussien runkolinja ja sitä täydentävä muu bussiliikenne).
- Vaikutuksia arvioidaan erityisesti raitiotien **arvioidusta liikennöinnin avausvuodesta 2036 vuoteen 2050**, kun raitiotiekäytävän maankäytön arvioidaan olevan pääosin toteutunut.
- Vaikutuksia peilataan myös Tampereen ja Ylöjärven kaupunkien kaupunkistrategioihin, Tampereen kaupunkiseudun strategiaan ja Pirkanmaan maakunnan ja kansallisiin strategioihin.

Kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- Matkustuskysyntä ja liikkumistottumukset, raitiotien merkitys seudullisessa ja paikallisessa liikkumisessa
- Joukkoliikenteen kilpailukyky ja matkustusmukavuus
- Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet ja liikenneturvallisuus
- Liikenteen toimivuus, elinkeinoelämän kuljetukset ja erikoiskuljetukset

Asumisen ja elinympäristön laatu

- Maankäyttövaikutukset
- Viher- ja virkistysaluevaikutukset
- Palveluiden ja virkistysalueiden saavutettavuus
- Maisema-, kulttuuriympäristö- ja kaupunkikuvavaikutukset
- Luontovaikutukset
- Melu-, värinä- ja runkomelu
- Pohja- ja pintavesivaikutukset, pilaantuneet maat
- Massatalous- ja kiertotalousratkaisut
- Ilmasto ja päästöt (ilmasto, CO2, massa- ja kiertotalousratkaisut)
- Sosiaalinen kestävyys ja lapsivaikutukset

Seudun elinvoimaisuus

- Yritysvaikutukset ja elinvoimaisuus
- Palveluverkko, vetovoima, kilpailukyky ja imago
- Rakentamisen aikaiset vaikutukset liikenneyhteyksiin

Hankearviointi

- Kuntataloudellinen ja valtion ohjeiden mukainen hankearviointi
- Kiinteistötalousarviointi

Lisäksi arvioidaan riskejä ja mahdollisuuksia, hyväksyttävyyttä ja rakennettavuutta sekä kustannuksia.

Kuntataloudellinen ja valtion ohjeiden mukainen hankearviointi

Kaupunkitaloudellinen hyötykustannuslaskelma

- Käsittelee raitiotien kannattavuutta kuntatalouden kannalta
- Ottaa huomioon:
 - Raitiotieinvestoinnin pääomakustannukset
 - Valtioavustuksen raitiotien rakentamiseen
 - Raitiotien kunnossapitokustannukset
 - Kuntien maankäyttötulot erillisen kiinteistötaloudellisen arvioinnin perusteella
 - Säästöt aluerakentamisen kustannuksissa
 - Kuntien verotulojen muutokset
 - Muutokset joukkoliikenteen liikennöintikustannuksissa ja lipputulossa

Valtion ohjeiden mukainen hankearviointi ja kannattavuuslaskelma

- Tarkastelee hanketta liikenteellisestä näkökulmasta
- Palvelee raitiotiehanketta valtionavustuksen hakemisen yhteydessä. Laaditaan Kaupunkiraiteiden hankearviointiohjetta (Traficom julkaisu 20/2023) sekä muita Traficom ohjeistuksia noudattaen
- Lähtötietoja tuotetaan tarkennetulla TALLI-maankäyttö- ja liikennemallilla
- Sisältää kannattavuuslaskelman eli hankkeen laskennalliset kustannukset ja hyödyt hankearviointiohjeen edellyttämässä laajuudessa

Kiinteistötaloudellinen arviointi

- Laaditaan erillisenä selvityksenä
- Verrataan bussi- ja raitiotievaihtoehtojen arvioituja maankäyttötuloja tarkasteluajanjaksolla nykytilanteesta vuoteen 2050
- Arviointi ottaa huomioon sen, että bussivaihtoehtoissa maankäyttö ei kehity samalla nopeudella tai yhtä laajana kuin raitiotievaihtoehtoissa

Mitä hankkeessa on erityistä?

- Liitytään olemassa olevaan liikennöitävään raitiorataan Hiedanrannan keskusaukiolla
- Pysäkkialueilla olemassa olevaa maankäyttöä, uudistuvia alueita ja kokonaan uusia alueita
- Sisältää raitiotien **säilytysvarikon** teknisen suunnittelun
- Kulkee pitkän matkaa **Vaasantien (kantatie 65) ja pääradan rinnalla**, yhteensovittettavaa
- Raitiotien **rata risteää tasossa ajoneuvoliikenteen kanssa maantien** liikennevalo-ohjatussa **tasoliittymässä**
- **Vaasantien ja pääradan risteäminen kahdesti** eri tasossa kuntarajalla ja Soppeenmäessä, mahdollisuus muodostaa silloista maamerkit
- Ratahaaralla tunnistettu merkittäviä mahdollisuuksia **autojen liityntäpysäköinnille**
- Soppeenmäki tärkeä **bussi- ja ratikkaliikenteen vaihtopysäkki**
- Paljon **ympäristöarvoja** mm. Turvesuolla varikon tontilla
- **Pohjavesialue** Mikkolantien ja Vaasantien ympäristössä
- Rakentamisen aikaisten **haittojen hallinta**

Alustava havainnekuva kuntarajan sillasta, Lielahti-Ylöjärvi tarkentava yleissuunnitelma 2023

Mitä jos...

Tampereen
Ratikka

TAMPERE

YLÖJÄRVI

Lielahti-Ylöjärvi -raitiotien mahdollinen aikataulu

Kiitos mielenkiinnosta!

Riikka Salli
Yksikön päällikkö, Smart Mobility
p. 0503251742
riikka.salli@ramboll.fi